

วิถีชีวิตของชาวต่างชาติในนิคม อุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด

เรวัต แสงสุริยวงศ์

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ความเป็นอุตสาหกรรม (Industrializa-
tion) ที่เกิดจากโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล
ตะวันออกบริเวณอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี และ
อำเภอมาบตาพุด จังหวัดระยอง ของประเทศไทยที่
เน้นการใช้เทคโนโลยีระดับสูงเป็นปัจจัยที่ทำให้
ชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก การ
เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยของชาวต่างชาติทำให้

ชาวต่างชาติมีการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตเข้ากับสภาพแวดล้อม
ของสังคมไทยและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย ปัจจัยที่สำคัญ
ที่สุดที่มีผลต่อการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาว
ต่างชาติดังกล่าวคือ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย โดยมีปัจจัย
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานคนไทยและความสนใจ
ข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทยทำให้ชาวต่างชาติ
มีการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยเพิ่มมากขึ้น

*อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ความเป็นมาเกี่ยวกับการวิจัย

การพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกที่มีความวางแผนและปฏิบัติการอย่างจริงจังมาตั้งแต่ต้นปี 2524 ทำให้พื้นที่แถบนี้เป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมแห่งใหม่ มีนักลงทุนหลายรายทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศแสดงความประสงค์ที่จะมาลงทุนด้านอุตสาหกรรมในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาทั้งในบริเวณเขตอุตสาหกรรมและนอกเขต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก 2533 : 1-2)

เนื่องจากลักษณะของอุตสาหกรรมที่ต้องใช้เทคโนโลยีระดับสูงทำให้โรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ต้องใช้แรงงานที่มีความชำนาญเป็นพิเศษ ประกอบกับการที่รัฐมีการส่งเสริมให้ต่างประเทศเข้ามาลงทุนและสร้างฐานการผลิตในประเทศไทยจึงทำให้แรงงานต่างชาติทั้งจากประเทศทางตะวันตกและตะวันออกเข้ามาทำงานด้านอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก

การเข้ามาทำงานของชาวต่างชาติในสังคมไทยทำให้เกิดไทยกับชาวต่างชาติต้องมีการติดต่อมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันทั้งในหน้าที่การงานและการดำเนินชีวิตประจำวันทั้งทางตรงและทางอ้อม การติดต่อของคนต่างชนชาติและต่างวัฒนธรรมกันย่อมทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ในกระบวนการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม วัฒนธรรมหลักย่อมมีอิทธิพลมากกว่าวัฒนธรรมที่เข้ามาใหม่ ดังนั้นชาวต่างชาติที่เข้ามาอยู่ในสภาพแวดล้อมของวัฒนธรรมไทยก็ต้องปรับตัวและรับเอาวัฒนธรรมไทยไปปฏิบัติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ในกระบวนการรับวัฒนธรรมไปใช้นั้นจะต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างที่จะช่วยสนับสนุนการรับเอาวัฒนธรรมใหม่ไปใช้ซึ่งแต่ละปัจจัยจะมีอิทธิพลที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นหากเราได้ทำการศึกษาวิถีชีวิตของชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด จะทำให้ได้ทราบว่าชาวต่างชาติส่วนหนึ่งที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยมีการดำเนินชีวิตอย่างไร มีการปฏิบัติ

ตามวัฒนธรรมไทยมากน้อยเพียงใด และมีปัจจัยใดที่มีอิทธิพลทำให้ชาวต่างชาติปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย

ปัญหาการวิจัย

1. เพื่อศึกษาว่าชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดมีวิถีชีวิตอย่างไร
2. เพื่อศึกษาว่าชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด ชาวตะวันตกและชาวตะวันตกมีวิถีชีวิตแตกต่างกันหรือไม่
3. เพื่อศึกษาว่ามีปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังมีพื้นที่อยู่ในเขตเทศบาลศรีราชา อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี และนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดมีพื้นที่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองระยอง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จึงทำให้นิคมอุตสาหกรรมทั้งสองแห่งมีที่ตั้งอยู่ในเขตเมือง ดังนั้นการดำเนินชีวิตของคนที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมจึงมีวิถีชีวิตแบบเมือง เป็นสังคมที่มีความต่างแบบ (Heterogeneity) เป็นคนที่มีความรู้ มีความชำนาญ มีทั้งศาสนาและคนรวย มีคนต่างเชื้อชาติต่างวัฒนธรรม และเป็นสังคมสมัยใหม่ (Palen 1987 : 137)

เมื่อมีการย้ายถิ่นไปอาศัยอยู่ในสังคมอื่น สมาชิกใหม่ต้องเปลี่ยนแปลงการดำรงชีวิตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เพื่อปรับตัว (Accommodation) ให้เข้ากับวัฒนธรรมใหม่ แม้ว่าวัฒนธรรมใหม่นั้นจะเป็นวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลเป็นวัฒนธรรมเด่นหรือวัฒนธรรมค้ำจุน การผสมกลมกลืน (Assimilation) ทางวัฒนธรรมย่อมเกิดขึ้นได้เสมอ การเปลี่ยนแปลงอาจเกิดการทดแทนวัฒนธรรมหรือไม่มีการทดแทนวัฒนธรรมก็ได้ นักมานุษยวิทยาได้อธิบายการเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรมที่สำคัญ คือ (บุญเฉลิม พันธรอบ น.ป.ป. : 222)

1. การทดแทน (Substitution) หมายถึง การที่วัฒนธรรมใหม่เข้ามาแทนวัฒนธรรมเก่าทางด้านหน้าที่และความสำคัญอื่น เป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมเพียงเล็กน้อยเท่านั้น
2. การผสมผสาน (Sycretism) หมายถึง การที่วัฒนธรรมเก่าและวัฒนธรรมใหม่เกิดการผสมผสานกันเพื่อเปลี่ยนรูปแบบและระบบวัฒนธรรมใหม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นมา
3. การเพิ่มวัฒนธรรม (Addition) หมายถึง การเพิ่มวัฒนธรรมใหม่เข้ามาทำให้โครงสร้างสังคมและระบบวัฒนธรรมมีความซับซ้อนมากขึ้น โครงสร้างสังคมอาจจะเปลี่ยนหรือไม่เปลี่ยนแปลงก็ได้
4. การสูญชาติ (Deculturation) หมายถึง การที่วัฒนธรรมบางส่วนสูญหายไปโดยไม่มีการทดแทนขึ้นมาใหม่
5. การเกิดวัฒนธรรมใหม่ (Origination) หมายถึง การที่สังคมสร้างวัฒนธรรมใหม่เนื่องจากปรับเปลี่ยนพฤติกรรม หรืออาจจะเกิดจากอิทธิพลอื่น ๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไป เริ่มมีวัฒนธรรมใหม่เกิดขึ้นมา

นอกจากนี้มนุษย์จะมีการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งด้วย ซึ่งอาจจะวัฒนธรรมบางส่วนมาจากสังคมข้างเคียงได้ แต่ในการรับวัฒนธรรมของสังคมข้างเคียงมาใช้มันจะต้องสอดคล้องกับของวัฒนธรรมเดิมที่มีอยู่ การค่อย ๆ รับวัฒนธรรมเข้ามาในสังคมในระยะเวลาที่ยาวนาน ในที่สุดก็จะแยกไม่ออกว่าวัฒนธรรมส่วนใดเป็นของเดิม และวัฒนธรรมใดรับมาจากสังคมอื่น การรับเอาวัฒนธรรมของสังคมอื่นมาไว้ในระยะแรกอาจเรียกได้ว่าเป็นการยืมวัฒนธรรม (Culture borrowing) แต่เมื่อนาน ๆ ไปการยืมก็จะกลายเป็นการรับวัฒนธรรม (คณา พงศาพิชญ์ 2541 : 20 – 22)

การติดต่อทางวัฒนธรรม (Acculturation) เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง เมื่อชนสองกลุ่มที่มีวัฒนธรรมต่างกันมาติดต่อกัน แต่ละกลุ่ม

อาจให้อิทธิพลซึ่งกันและกันได้ แต่ถ้าการติดต่อเป็นไปเป็นระยะเวลานาน ๆ ก็อาจไม่มีอิทธิพลที่ยาวนาน แต่ถ้าการติดต่อกันยาวนานขึ้นอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อกันได้ ซึ่งอาจเป็นการให้อิทธิพลแต่ฝ่ายเดียวหรือส่งผลกระทบต่อกันทั้งสองฝ่ายก็ได้ มีผลทำให้แบบแผนวัฒนธรรมดั้งเดิมของวัฒนธรรมหนึ่งหรือทั้งสองวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไป และมีการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมใหม่ เช่น นักศึกษาไทยที่ไปเรียนอยู่ที่ประเทศอเมริกากำลังอยู่ในกระบวนการของการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมอเมริกัน เมื่อวัฒนธรรมของเรากำลังติดต่อกับวัฒนธรรมอเมริกัน เมื่อเวลาผ่านไป แบบแผนพฤติกรรมบางอย่างของคนไทย เช่น อาหาร เสื้อผ้า หรือแม้แต่ค่านิยม ความเชื่อต่าง ๆ อาจเปลี่ยนไปได้ ในขณะที่เดียวกันนักศึกษาไทยจำนวนน้อยมากที่จะไปอิทธิพลต่อวัฒนธรรมอเมริกันหรือคนอเมริกัน แต่จะมีการติดต่อกันเป็นเวลานานอาจมีการเปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรมบางอย่างของคนอเมริกันได้อีกจากการติดต่อกับวัฒนธรรมแล้ว การผสมผสานทางวัฒนธรรม (Assimilation) ที่เห็นผลมาจากการที่ปัจเจกชนหรือกลุ่มคนกลุ่มต่าง ๆ แทนที่วัฒนธรรมของตนเองโดยวัฒนธรรมอื่น ๆ เช่น นักศึกษาไทยในอเมริกาถ้าหากมีการติดต่อกับวัฒนธรรมอเมริกันไปเรื่อย ๆ การคงรับวัฒนธรรมก็สามารถเกิดขึ้นได้ หรือมีการเปลี่ยนทัศนคติและการกระทำอื่น ๆ ที่ทำให้กระบวนการผสมผสานทางวัฒนธรรมเกิดเร็วขึ้น (จามเทียร วัชรวิมล 2532 : 47 – 48)

การผสมผสานทางวัฒนธรรม เป็นการนำเอาวัฒนธรรมวัตถุ (Material culture) และวัฒนธรรมอวัตถุ (Nonmaterial culture) จากวัฒนธรรมหนึ่งเข้าไปในอีกวัฒนธรรมหนึ่ง ทั้งที่โดยสมัครใจและไม่สมัครใจ ซึ่งเป็นผลมาจากการติดต่อ (Contact) ระหว่างกันและการแพร่กระจายของวัฒนธรรมทั้งระยะเวลานาน ๆ และระยะเวลายาวนานหลากหลาย ๆ วิธีการ เช่น การเข้าไปครอบครองดินแดนจากภายนอก การปกครองแบบเมืองขึ้น การเผยแผ่ศาสนา การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การย้ายถิ่น การท่องเที่ยว การค้าขาย การคมนาคม การสื่อสาร และการถ่ายทอดความรู้ เช่น เมื่อชาวอเมริกันทำการติดต่อกับ

ชาวอินเดียนแดงด้วยการเดินทางเข้าไปทำการค้าและ
เผยแผ่ศาสนาที่จะทำให้เกิดการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม
ให้กับชาวอินเดียนแดง แต่ขณะเดียวกันก็ทำการ
ตีแผ่วัฒนธรรมของอินเดียนแดงเข้าไปในสังคม
อเมริกัน ทั้งด้านเครื่องอุปโภคและบริโภค (Vago
1980 : 137 – 138)

เมื่อชนสองกลุ่มซึ่งมีภูมิหลังทางวัฒนธรรม
และความเคยชินต่างอันเป็นต้องมาอยู่ร่วมกันในสังคม
เดียวกันก็ต้องมีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อกัน
สมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnicity Group) จะต้อง
เป็นสมาชิกของสังคมสองสังคมในขณะเดียวกันคือ
สังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเองและสังคมใหญ่คือ
ของประเทศที่กลุ่มชาติพันธุ์ของคนเป็นส่วนใหญ่อยู่
ความรู้สึกกล่าวนี้เป็นความรู้สึกของ “คนชายขอบ”
(Marginal Man) ตัวอย่างเช่น กรณีของกลุ่มชาติพันธุ์
มอญในเมืองไทย เมื่อชาวมอญอยู่ในกลุ่มของพวก
มอญด้วยกันเขาจะมีความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่ง
ของสังคมมอญ เขาเป็นชาวมอญ เขาจะประพฤติ
ปฏิบัติตัวให้ออกห่างจากชาวมอญในสังคมนั้นปฏิบัติเพื่อ
ให้ชาวมอญยอมรับว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
ในขณะเดียวกัน เมื่อบุคคลนั้นอยู่ในสังคมไทยเขาก็จะ
ประพฤติปฏิบัติตนออกเช่นคนไทยทั่วไปประพฤติปฏิบัติ
เพื่อให้คนไทยยอมรับว่าตัวเขาเป็นส่วนหนึ่งของ
สังคมไทย (โจน ฮานอก 2535 : 3 – 4)

นักสังคมวิทยาและนักจิตวิทยาเห็นว่าคุณลักษณะ
ของคนเป็นกลุ่มมาจากอิทธิพลทางด้านสิ่งแวดล้อม
สังคม และวัฒนธรรม การจัดคนเป็นกระบวนการที่
จะทำให้บุคคลได้รับการถ่ายทอดบรรทัดฐาน ทักษะ
ทักษะ และความคิดทางสังคม เพื่อที่จะนำไปใช้แสดง
การกระทำทางสังคมของคนตามบทบาทและหน้าที่

การเดินทางเข้ามาทำงานของชาวต่างชาติใน
นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด ทำให้ชาว
ต่างชาติต้องมีวิถีชีวิตผสมผสานทั้งแบบสังคมไทย
และแบบสังคมเดิมตามเชื้อชาติของตน และเมื่อเข้ามา

อยู่ในสังคมไทยโอกาสที่จะได้รับการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยก็
จะมีมากขึ้นตามลำดับ

สมมติฐานการวิจัย

ชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม
แหลมฉบังและนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดแม้ว่าจะมาจาก
หลายประเทศที่มีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน แต่
เมื่อเข้ามาอยู่สภาวะแวดล้อมของสังคมไทยก็ต้องปรับตัว
ให้เข้ากับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของไทยและเมื่ออาศัยอยู่ใน
ประเทศไทยนานมากขึ้น โอกาสที่จะได้เรียนรู้และปฏิบัติ
ตามวัฒนธรรมไทยก็จะจะมีมากขึ้นตามลำดับ ดังนั้นในการ
วิจัยครั้งนี้จึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. ชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง
และนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ชาวตะวันออกและ
ชาวตะวันตกมีวิถีชีวิตไม่แตกต่างกัน
2. มีความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศ
ไทยของชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง
และนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดกับการปฏิบัติตาม
วัฒนธรรมไทย

วิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่นำมาใช้ศึกษาเป็นชาวต่างชาติที่ทำงาน
อยู่ในบริษัทในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จำนวน 33
บริษัท มีชาวต่างชาติจำนวน 193 คน และทำงานอยู่ใน
บริษัทในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดจำนวน 25 บริษัท มี
ชาวต่างชาติจำนวน 202 คน รวมจำนวนชาวต่างชาติที่เป็น
ประชากรทั้งสิ้น 395 คน ข้อมูลดังกล่าวเป็นการสำรวจจาก
บริษัทต่าง ๆ ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด
มีไม่จำนวนชาวต่างชาติทั้งหมดที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม
แหลมฉบังและมาบตาพุด แต่เป็นชาวต่างชาติที่บริษัท
ต่าง ๆ ที่อนุญาตให้เข้าร่วมวิจัย ซึ่งในความเป็นจริง
แล้วยังมีชาวต่างชาติบางส่วนที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม
แหลมฉบังและมาบตาพุดแต่ไม่สามารถทำการเก็บ
ข้อมูลได้ ดังนี้

- ชาวต่างชาติที่มาจากบริษัทอื่น ๆ ที่มีบริษัทอยู่นอกเขตนิคมอุตสาหกรรม แต่มาทำการติดตั้งเครื่องจักร
- ชาวต่างชาติเป็นเจ้าของของบริษัทที่ทำงานควบคุมเครื่องจักร และมีเวลาการทำงานตามที่บริษัทกำหนดไว้ และบริษัทไม่ต้องการเข้าไปรบกวนการทำงาน
- ชาวต่างชาติที่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารและทำงานอยู่ที่บริษัทแม่ที่กรุงเทพฯ แต่จะมาดูแลกิจการเป็นบางวันเท่านั้น

จากข้อจำกัดด้านประชากรทำให้ไม่สามารถเข้าถึงชาวต่างชาติแต่ละคน เพื่อคัดเลือกคนวิธีการสุ่มตัวอย่าง (Random sampling) และหากทำการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น (Probability sampling) จะทำให้ได้จำนวนชาวต่างชาติร้อยละ และหากมีชาวต่างชาติบางคนไม่ส่งข้อมูลกลับก็จะมีผลทำให้มีปริมาณข้อมูลในการวิเคราะห์น้อยลงไปอีก ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงเลือกใช้วิธีการสำรวจชาวต่างชาติตามวิธีสุ่มแบบไม่อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-Probability sampling) โดยมีเป้าหมายที่จะทำการเก็บข้อมูลจากชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมให้ได้ปริมาณมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบสอบถามภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น แบบปิด (Close-ended) รวบรวมข้อมูลจากชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

- ข้อมูลทั่วไป
- วิธีชีวิต
- การปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย
- การปรับตัวเข้ากับสังคมไทย
- ความต้องการตั้งถิ่นฐานและลงทุนในประเทศไทย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ขออนุญาตและขอความร่วมมือในการทำวิจัยไปยังบริษัทที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดเพื่อขอเก็บข้อมูลจากชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในบริษัท โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกันยายนถึง เดือนพฤศจิกายน 2541 รวมระยะเวลาประมาณ 3 เดือน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ลักษณะวิถีชีวิตของชาวต่างชาติด้านวิถีชีวิต การปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย การปรับตัวเข้ากับสังคมไทย และความต้องการตั้งถิ่นฐานและลงทุนในประเทศไทยด้วยค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด ชาวตะวันออกและชาวตะวันตกด้วยค่าเฉลี่ย (Mean)

4.3 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) ที่นัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

สรุปผลงานวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับแบบสอบถามจากชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จำนวน 86 คน จาก 24 บริษัท และจากชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จำนวน 68 คน จาก 15 บริษัท รวมจำนวนชาวต่างชาติทั้งสิ้น 154 คน

ผลการศึกษาวิถีชีวิตของชาวต่างชาติพบว่า ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตคล้ายคลึงกัน ดังนี้

1. ด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สมรสแล้ว มีที่พักอาศัยเป็นคอนโดมิเนียม / อพาร์ทเมนต์ / โรงแรม มีเพื่อนบ้านเป็นชาวต่างชาติ มีการทักทายกับเพื่อนบ้านเป็นบางครั้ง นิยมซื้อเครื่องอุปโภคและบริโภคที่จำเป็นในชีวิตประจำวันจากร้านซูเปอร์มาร์เก็ตใกล้บ้าน ในเวลาว่างด้วยการเล่นกีฬา เมื่อมีเวลาว่างนิยมไปท่องเที่ยวหรือพักผ่อนที่ภาคภูมิใจได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากภาวะเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน มีข้อมูลเล็กน้อยในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเกิดอุบัติเหตุ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินระดับปานกลางถึงระดับดี สำหรับชาวต่างชาติไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินส่วนใหญ่มักมีเพื่อนบ้านเป็นคนไทยและเพื่อนร่วมชาติด้วยกัน มีการทักทายกับเพื่อนบ้านบ่อยครั้ง มีที่พักอาศัยเป็นคอนโดมิเนียม / อพาร์ทเมนต์ / โรงแรม

2. ด้านอาชีพและการทำงาน ส่วนใหญ่ทำงานเป็นผู้บริหาร / ผู้จัดการ รองลงมาเป็นวิศวกร และมีชั่วโมงทำงานในหนึ่งสัปดาห์ ไม่น้อยกว่า 48 ชั่วโมง

3. ด้านการสื่อสาร ส่วนใหญ่ใช้ภาษาอังกฤษในการทำงาน พูดภาษาไทยได้น้อย ไม่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ มีการติดตามข่าวและสถานการณ์ของประเทศตนเองจากโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ และติดต่อกับครอบครัวที่อยู่ต่างประเทศโดยใช้โทรศัพท์

4. ด้านการเผยแพร่และรับวัฒนธรรม ส่วนใหญ่เผยแพร่วัฒนธรรมประจำชาติของตนให้กับเพื่อนร่วมงาน มีการรับประทานอาหารไทยบ่อยครั้ง เคยเข้าร่วมงานมงคลและงานอวมงคลของไทย แต่ไม่เคยทำบุญหรือติดกับตามแบบชาวพุทธ และไม่เคยบวชเณรไทย

5. ด้านการปรับตัวเข้ากับสังคมไทย ส่วนใหญ่ปรับตัวเข้ากับสังคมไทยระดับปานกลาง มีความประทับใจต่อประเทศไทยมากที่สุด มีความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานคนไทยอยู่ในระดับที่ดีเยี่ยม สนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทยอยู่ในระดับปานกลาง และต้องการเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรมและประเพณีมากที่สุด

6. ด้านการลงทุนและควมรู้ด้านการเงินที่ผู้อาศัยในประเทศไทย ส่วนใหญ่ไม่มีแผนการที่จะลงทุนหรือทำธุรกิจส่วนตัวในประเทศไทย พบว่าอุปสรรคในการลงทุนคือปัญหาด้านกฎหมาย และไม่ต้องการซื้อที่อยู่อาศัยในประเทศไทย

7. ด้านการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย ชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันตกและชาวตะวันตกในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดมีการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 1

8. ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยคือระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย โดยมีปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานคนไทยและความสนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทยทำให้ชาวต่างชาติปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยเพิ่มขึ้น ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติ จำนวนกลุ่มภูมิภาคของชาวต่างชาติ

ชาวต่างชาติ	นิคมอุตสาหกรรมรวม				รวม	
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด			
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
ชาวตะวันออก	4.72	2.00	4.62	1.57	4.68	1.84
ชาวตะวันตก	4.18	1.40	5.26	2.36	4.91	2.14
รวม	4.65	1.93	4.84	1.88	4.73	1.91
T	-0.60				-0.62	
P	0.55				0.54	

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยของอิทธิพลการรับรู้ที่มีต่อความเต็มใจปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย

อิทธิพลการรับรู้	R	R ²	R ² ที่เพิ่ม	สัมประสิทธิ์การถดถอย		T	P
				B	Beta		
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย	0.39	0.15	0.15	0.36	0.27	3.53	0.001
ความเต็มใจกับเพื่อนร่วมงานคนไทย	0.45	0.20	0.05	0.65	0.21	3.11	0.003
ความสนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทย	0.49	0.24	0.04	0.27	0.19	2.54	0.012
ค่าคงที่				1.91		3.81	0.000

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สำนัสนวนสมมติ
ฐานที่ว่าชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม
แหลมฉบังและนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด
ชาวตะวันออกและชาวตะวันตกมีวิถีชีวิตไม่แตกต่าง
กัน และมีความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่
ในประเทศไทยของชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรม
แหลมฉบังและนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดกับการ
ปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสามารถกล่าวได้ว่าโครง-
สร้างพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกมีผล
ทำให้เกิดการย้ายถิ่นของแรงงานทั้งภายในประเทศ
(Internal migration) และระหว่างประเทศ (Inter-
national migration) การย้ายถิ่นดังกล่าวมีผลทำให้เกิด
เคลื่อนย้ายวัฒนธรรมใหม่เข้ามาในภูมิภาคตะวันออก
ของประเทศไทยเกิดเป็น วัฒนธรรมย่อย (Sub-
culture) ตามประเภทของกลุ่มคนที่อพยพเข้ามา ชาว
ต่างชาติที่เข้ามาทำงานในนิคมอุตสาหกรรมแหลม-
ฉบังและมาบตาพุดตามรอบแบ่งออกเป็นสองประเภท
ใหญ่ ๆ คือ ชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันออก และชาว
ตะวันตก แต่วัฒนธรรมย่อยของทั้งสองกลุ่มที่เกิดขึ้น
วัฒนธรรมย่อยระดับประเทศแตกต่างกันประเทศที่รวม
กันเป็นวิถีชีวิตแบบตะวันออกและวิถีชีวิตแบบ
ตะวันตกแต่เมื่อเข้ามาอยู่ในสังคมไทย วัฒนธรรมย่อย
เหล่านี้ย่อมต้องทำการปรับวัฒนธรรมของตนให้
สอดคล้องกับวัฒนธรรมใหญ่คือวัฒนธรรมไทยก่อน
เป็นอันดับแรก ซึ่งเหตุผลของการปรับตัวของวัฒน-
ธรรมนั้นมีสาเหตุพื้นฐานมาจากความต้องการพื้นฐาน
ของมนุษย์ในด้านความต้องการอยู่รอดนั่นเอง

ความเป็นอุตสาหกรรม (Industrialization)
ที่เกิดขึ้นบริเวณแหลมฉบังและมาบตาพุดเป็นผลมา
จากโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวัน-
ออกเหมือนกัน เนื่องจากกาพัฒนาด้านอุตสาหกรรม
ที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่คือนำเข้ามาจาก

ต่างประเทศจึงทำให้โรงงานต่าง ๆ ต้องนำเข้าผู้บริหารและ
วิศวกรจากประเทศที่ส่งเทคโนโลยีเข้ามาทำงานในโรงงานที่
ตั้งขึ้น จากผลการวิจัยพบว่าชาวต่างชาติส่วนใหญ่ที่ทำงาน
อยู่ในนิคมอุตสาหกรรมเป็นชาวตะวันออกและส่วนใหญ่
เป็นชาวต่างชาติที่มาจากประเทศญี่ปุ่นที่มีความเจริญทาง
ด้านเทคโนโลยีมากกว่าประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคตะวันออก
ด้วยกัน และมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรม
เทียบเท่ากับประเทศในดินแดนตะวันตก การรวมเทคโนโลยี
ของประเทศที่พัฒนาแล้วจากภูมิภาคเดียวกันอาจจะ
อธิบายได้ว่าเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นภายในภูมิภาคที่มีวัฒน-
ธรรมใกล้เคียงกันน่าจะมีความสะดวกต้องกับสภาพความ
ต้องการของประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกันมากกว่า
เทคโนโลยีที่มาจากประเทศที่พัฒนาแล้วที่มีสภาพแวดล้อม
ทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน และการแพร่กระจายของ
เทคโนโลยีจากจุดศูนย์กลางที่ใกล้กว่าน่าจะเป็นไปอย่างรวดเร็วกว่า
การแพร่กระจายมาจากแหล่งกันไกลที่ไกลกว่า ประกอบ
กับปัจจัยประเทศที่พัฒนาแล้วในภูมิภาคของโลกตะวัน-
ออกมีความคิดที่จะขยายฐานการผลิตออกไปยัง
ประเทศที่มีต้นทุนในการผลิตที่ต่ำกว่าและมีทรัพยากรที่
สมบูรณ์กว่าประเทศของตน เพื่อลดต้นทุนการผลิตและ
ผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคและ
บริโภคในท้องถิ่นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่อย่างไรก็
ตามจากผลการศึกษาจะพบว่าปริมาณของชาวต่างชาติที่
เป็นชาวตะวันออกส่วนใหญ่จะทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม
มาบตาพุดมากกว่านิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง ซึ่ง
สอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันของ
นิคมอุตสาหกรรม กล่าวคือนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง
เป็นเขตที่เน้นอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม แต่
นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดจะเน้นเป็นเขตอุตสาหกรรม
ขนาดใหญ่และอุตสาหกรรมหนัก ในที่นี้มิได้หมายความว่า
ประเทศที่พัฒนาแล้วในภูมิภาคโลกตะวันออกจะมี
เทคโนโลยีที่ทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้วจากภูมิภาค
โลกตะวันตก แต่อุตสาหกรรมขนาดใหญ่และอุตสาหกรรม
หนักส่วนใหญ่มีแหล่งกันผลิตและพัฒนาจากโลกตะวันตก
เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการลงทุนและการร่วมมือในอุตสาหกรรม

กรรมดังกล่าวจึงใช้เทคโนโลยีจากโลกตะวันตกเป็นส่วนใหญ่

เนื่องจากผลกระทบจากการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกมีผลทำให้ที่ดินบริเวณภาคตะวันออกมีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การพัฒนาที่อยู่อาศัยเพื่อรองรับแรงงานที่จะเคลื่อนย้ายเข้ามาทำงานในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด รวมถึงเข้ามาทำงานในธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งต้องพัฒนาเป็นที่อยู่อาศัยในแนวตั้งมากกว่าแนวราบ ดังนั้นจะเห็นว่าที่อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงกับนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่จะเป็นห้องชุด (Apartment / Condominium / Hotel) ประกอบกับพื้นที่บริเวณใกล้เคียงเป็นแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลที่พักรีสอร์ทแบบห้องชุดจึงเหมาะสำหรับการลงทุนมากกว่าที่พักอาศัยแบบอื่น ๆ และที่พักอาศัยแบบห้องชุดก็เหมาะสมกับชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดเพราะนอกจากจะถูกกว่าที่พักอาศัยที่เป็นบ้านแล้ว ยังสะดวกในการซื้อ-เช่า โดยไม่ต้องลงทุนในการจัดหาและจัดซื้อ-เช่าที่ดินเป็นของตนเองอีกทั้งที่พักที่เป็นห้องชุดส่วนใหญ่จะมีทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้กับชุมชนขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคและร้านค้าต่าง ๆ ยังไม่มีความสะดวกในการค่านินชีวิตมากกว่าที่พักอาศัยที่เป็นบ้านซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ห่างไกลจากชุมชนขนาดใหญ่พอสมควร

แม้ว่าชาวต่างชาติจะมีความสะดวกในด้านที่พักอาศัยรองรับในการเข้ามาทำงานในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดและน่าจะสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวทำงานแบบคนในสังคมเมือง (Urbanism) ก็ตาม แต่ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่เกิดขึ้นกับชาวต่างชาติเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนมาก และจะมีผลกระทบต่อการเดินทางเข้ามาทำงานและการลงทุนของชาวต่างชาติในอนาคต จากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า ชาวต่างชาติที่บอกว่าไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินส่วนใหญ่พัก

อาศัยอยู่ในห้องชุด มีเพื่อนบ้านเป็นคนไทยและเพื่อนร่วมชาติเดียวกัน มีการทักทายกับเพื่อนบ้านบ่อยครั้ง จากผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชาวต่างชาติเกิดจากคนใกล้ชิดและคนรู้จักเป็นส่วนใหญ่ โดยมีกลุ่มคนไทยเป็นเพื่อนบ้าน ดังนั้นหากมีความเข้าใจผิดหรือคนไทยเป็นผู้ก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแล้ว ภาพลักษณ์ของคนไทยในสายตาของชาวต่างชาติก็จะไม่ดีตามไปด้วย แต่อย่างไรก็ตามปัญหาที่เกิดขึ้นควบคู่ไปกับการเป็นเมืองปัญหาหนึ่งนั่นก็คือปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินปัญหาดังกล่าวจะเกิดจากคนในสังคมเมืองมักจะเห็นความสัมพันธ์ซึ่งกันอยู่กันผลประโยชน์ระหว่างกัน ขาดมนุษยสัมพันธ์ ขาดศีลธรรม ขาดความรู้จิตวิญญาณในการรวมกลุ่มเคารพวรรณเช่นนี้เรียกว่าสภาพไร้บรรทัดฐานก็ว่าได้ และหากมองในแง่ของวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของคนในสังคมที่มาจากต่างชาติ ค่านิยมและค่านิยมวัฒนธรรมเมื่อมีการปฏิสังขรวาระระหว่างกันย่อมเกิดความไม่เข้าใจในวัฒนธรรมของการปฏิบัติซึ่งกันและกันก็เป็นได้ สาเหตุอื่นอาจมีส่วนทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกันและเป็นสาเหตุทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินตามมาได้เช่นกัน

หากแบ่งวิถึอุปสงค์ของชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามายังพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกในปัจจุบันจะมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างไปจากอดีตที่ผ่านมา กล่าวคือ ในสมัยสงครามอินโดจีนชาวต่างชาติส่วนใหญ่จะเป็นทหารอเมริกันที่เข้าทำงานเพราะมีรากฐานมาจากการแพร่กระจายของอิทธิพลปกครองและเกิดการเผชิญหน้าของสองอำนาจเกิดปัญหาความขัดแย้งของระบบการปกครองของสองค่าย ผลกระทบต่อเนื่องจากปัญหาดังกล่าวทำให้พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกมีชื่อเสียงในด้านแหล่งท่องเที่ยวความบันเทิงในศูนย์กลางของการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกที่เน้นการอุตสาหกรรมและการส่งออก การเดินทางเข้ามาของชาวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นผลมาจากความแตกต่างของวัฒนธรรม (Cross culture) ที่เกิดจากการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ (Innovation) เข้ามาใช้ในระบบอุตสาหกรรม ในระยะเริ่มต้นของการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง

และมาพบตัวคนต่างชาติดำรงอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมมากกว่าปัจจุบัน เพราะเป็นระยะของการติดตั้งและถ่ายโอนเทคโนโลยี (Transfer period) ให้กับคนไทย และผลของกระบวนการถ่ายโอนเทคโนโลยีก่อให้เกิดผลกระทบคือสังคมไทยด้านการศึกษากลายเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ระบบการศึกษามีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรโดยเน้นความสำคัญของภาษาต่างประเทศและการวิศวกรรมเพื่อรองรับความต้องการของการพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ จนเกิดเป็นกระบวนการถูกใจที่หันเหวิทยายุทธหลายแห่งได้มีนโยบายในการขยายวิทยุแบบเข้มข้นเข้าสู่พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็นจำนวนมาก

การพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกมีส่วนสนับสนุนให้บริเวณภาคตะวันออกของประเทศไทยเป็นสังคมที่มีวัฒนธรรมทันสมัย (Modernization) มากขึ้น มีการสร้างโรงงานอุตสาหกรรมบริเวณภาคตะวันออกมากขึ้น เมืองหลักในท้องถิ่นจำนวนมากเริ่มมีการรวมตัวกัน (Urbanization) มากขึ้น ระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนจากภาคเกษตรกรรมไปสู่การผลิตที่ใช้ระบบอุตสาหกรรม (Industrialization) มากขึ้น ไม่เฉพาะเพียงคนต่างชาติดำรงตำแหน่งที่เดิมทางเข้ามาทำงาน แต่ภาคตะวันออกกลายเป็นแหล่งดึงดูดแรงงานจากภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทยให้เข้ามาทำงานในธุรกิจหลายประเภท ปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่าพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็นสังคมไทยที่อุดมด้วยวัฒนธรรมจากภูมิภาคต่างๆ ของสังคมไทยและสังคมต่างชาติไว้เป็นจำนวนมาก ไม่เพียงแต่ผู้เข้ามาอยู่ใหม่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคมท้องถิ่นเท่านั้น แต่ผู้ที่อยู่อาศัยเดิมก็ต้องปรับตัวเพื่อรับวัฒนธรรมใหม่ที่จะไหลเข้ามาอย่างต่อเนื่อง เป็นที่น่าสังเกตว่าปัจจุบันทุกสังคมล้วนแต่มีคนที่ต่างภาษา ต่างภาษา และต่างวัฒนธรรมไปอาศัยอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุขมากกว่าที่จะเกิดความขัดแย้งกันอยู่อย่างรุนแรง สาเหตุที่เป็นเช่นนี้มีผลมาจากสังคม

มนุษย์มีวัฒนธรรมสากล (Cultural universals) หรือวัฒนธรรมร่วมกันสำหรับดำเนินชีวิตนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

เชิงนโยบาย

จากผลการศึกษามีข้อค้นพบที่ควรทำกรณีศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาพบตัวดังนี้

1. ด้านที่อยู่อาศัย ควรสนับสนุนให้ที่พักอาศัยประเภทห้องชุดมีระบบประกันการรวมกลุ่มปล่อยอสังหาริมทรัพย์และทรัพย์สินต่อผู้เช่า มีข้อมูลประชาสัมพันธ์หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ทำหน้าที่ให้บริการช่วยเหลือในระบอบสังคมด้วยภาษาสากลควบคู่กับภาษาไทย และมีอุปกรณ์ฉุกเฉินสนับสนุนการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นเมื่อเกิดอุบัติเหตุต่างๆ
2. ด้านสถานภาพประเทศไทย ควรส่งเสริมให้หน่วยงานด้านศุลกากรและวัฒนธรรมของรัฐและเอกชนจัดทำสารสนเทศเผยแพร่เว็บไซต์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสังคมและวัฒนธรรมไทยให้กับหน่วยงานที่มีชาวต่างชาติทำงานไปเผยแพร่ให้ชาวต่างชาติ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและลดช่องว่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมต่างชาติ
3. ด้านการถ่ายโอนเทคโนโลยีควรจูงใจให้ผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมมีนโยบายฝึกอบรมการบริหารและการจัดการเทคโนโลยีจากต่างประเทศให้คนไทยได้เรียนรู้และสามารถทำการบริหารและจัดการเทคโนโลยีได้เอง

เชิงระเบียบวิธีวิจัย

เนื่องจากการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อจำกัดด้านการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจ กล่าวคือ จากการทำวิจัยข้อมูลเบื้องต้นผู้วิจัยได้ประสานงานไปยังผู้บริหารฝ่ายบุคคลของโรงงานอุตสาหกรรมก่อนที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำให้ทราบเบื้องต้นว่า แบบสอบถามของกาวิจัยครั้งนี้จะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้บริหารที่มีอำนาจตัดสินใจไว้เก็บข้อมูลจากชาวต่างชาติก่อนว่ามีข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง

ส่วนตัวของชาวต่างชาติหรือไม่ หากข้อมูลในแบบสอบถามจะสร้างความหนักใจให้กับผู้ตอบและมีผลกระทบด้านลบต่อโรงงานอุตสาหกรรมจะไม่อนุญาตให้ส่งแบบสอบถามไปถึงชาวต่างชาติในโรงงานอุตสาหกรรม ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้เนื้อหาด้านวิถีชีวิตของชาวต่างชาติจึงเป็นลักษณะทั่วไป

จากปัญหาในการเก็บข้อมูลดังกล่าวทำให้มีข้อเสนอในการทำวิจัยสำหรับผู้ที่ไม่สามารถทำวิจัยโดยมีเป้าหมายประชากรคือชาวต่างชาติ ดังนี้

1. การเก็บข้อมูล (Data collection) ทำการเก็บข้อมูลแบบสำรวจ (Survey) ควบคู่กับการสัมภาษณ์ (Interview) โดยเชิญชวนชาวต่างชาติที่ตอบแบบสอบถามที่มีความประสงค์จะให้ข้อมูลวิถีชีวิตส่วนตัวสมัครเป็นกลุ่มตัวอย่างในแบบสำรวจ และนัดเวลาและสถานที่นอกเวลาการทำงานทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์
2. ขอบข่ายการทำวิจัย (Research framework) ควรมุ่งความสนใจคือชนชาวต่างชาติกลุ่มใหญ่ที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยในด้านความสนใจในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศ มีกระบวนการเรียนรู้และเตรียมตัวก่อนเดินทางเข้ามาประเทศไทยอย่างไร มีวิธีการปรับตัวเข้ากับสังคมและวัฒนธรรมไทยอย่างไรและมีภาพลักษณ์ของประเทศไทยอย่างไร
3. การรายงานผลการวิจัย (Research report) ควรเผยแพร่ผลการวิจัยออกไปยังหน่วยงานที่ชาวต่างชาติเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้รับรู้ผลการวิจัย เพื่อสร้างความร่วมมือในการวิจัยครั้งต่อไปและเป็นการเสนอข้อมูลเชิงวิชาการให้หน่วยงานและชาวต่างชาติที่เกี่ยวข้องได้เห็นภาพรวมของชาวต่างชาติ ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ในการนำไปสร้างเป็นนโยบายที่เกี่ยวข้องต่อไป (ผลการศึกษานี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยและแปลเป็นภาษาอังกฤษ ภาพเงินและภาพญี่ปุ่นส่งไปยังบริษัทในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดที่มีชาวต่างชาติทำงานอยู่)

บรรณานุกรม

ก. ภาษาไทย

งามพิศ สัตย์สวณ. หลักมานุษยวิทยา กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2532.

ไฉน สนธกุล. การทรงราชสิทธิ์และการผสมกลมกลืนของชาวมอญ : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนมอญ
บางขันหมาก จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยาและ
มานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

บุญเต็ม พันรอบ. สังคมวิทยา มานุษยวิทยา กรุงเทพมหานคร : บุรพาสาน, ๒๕๒๕.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. การพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเล
ตะวันออก สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก สำนักงานคณะ-
กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2533.

อมร ทงคพิชญ์. วัฒนธรรม ศาสนา และชนชั้น. พิมพ์ครั้งที่ 5, กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

ข. ภาษาอังกฤษ

Panel, J. John. The Urban World. New York : McGraw-Hill, 1987.

Vago, Steven. Social Change. New York : Holt Rinehart and Winston, 1980.

